

prima instanță – Z. Aramă
instanța de apel – N. Budăi, I. Muruianu, A. Gavrilița

dosarul nr. 2ra-2647/14

ÎNCHEIERE

24 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea Comercială „Parstar Petrol” Societate cu Răspundere Limitată

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Vioricăi Cebotari împotriva Societății Comerciale „Parstar Petrol” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea penalității și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2014, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea Comercială „Parstar Petrol” Societate cu Răspundere Limitată și modificată hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 06 decembrie 2013 în partea încasării penalității prin micșorarea sumei încasate, în rest hotărârea a fost menținută

constată:

La 29 septembrie 2011 Viorica Cebotari a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Parstar Petrol” SRL cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea penalității și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la 17 iunie 2011 orele 22.00, ea în calitate de consumator, a predat automobilul personal de model „Suzuki SX4”, nr. de înmatriculare CM AJ 745 prestatorului de servicii - spălătoriei auto, situată la stația de alimentare cu combustibil a SC „Parstar Petrol” SRL din or. Cimișlia, str. Barbu Lăutarii 1A, pentru a fi spălat, iar mai târziu a fost anunțată că din neglijența lucrătorilor spălătoriei auto, automobilul dânzei a fost deteriorat.

Menționează că conform evaluării efectuate de către specialiștii de la SA „Daac-Hermes” pentru care a achitat 328 lei, suma reparației a fost evaluată la 33445 lei, bani achitați de ea pentru reparația automobilului.

Afirmă că la 15 iulie 2011 a înaintat în adresa pârâtului o reclamație, propunându-i soluționarea litigiului pe cale extrajudiciară prin achitarea prejudiciului material și prejudiciului moral, care însă a rămas nesatisfăcută, până-n prezent neprimind nici un răspuns.

Susține că conform art. 13 al Legii privind protecția consumatorului, remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs se face necondiționat de către prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator. Încălcarea termenului de 14 zile are ca efect conform art. 27 al legii nominalizate achitarea unei penalități în mărime de 5% din sumă pentru fiecare zi de întârziere.

Indică că la 10 septembrie 2011 penalitatea constituia 74300,6 lei (33773 lei x 5% x 44 zile (de la data stipulată în reclamație pentru achitarea prejudiciului până la 10 septembrie 2011) = 74300,6 lei).

Remarcă că Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 09 octombrie 2006 „Cu privire la practica aplicării legislației despre protecția consumatorilor la judecarea cauzelor civile” stipulează că agentul economic este obligat să repare prejudiciul și în cazul în care acesta a fost cauzat în urma deteriorării obiectului primit de la consumator pentru efectuarea lucrărilor sau prestarea serviciilor.

Invocă că prestatorul a ignorat-o, a încălcat cerințele legii, i-a creat incomodități psihologice și morale prin refuzul de a achita costul reparației autoturismului, prin ce i-a cauzat un prejudiciu moral pe care-l estimează la 10000 lei.

Își întemeiază acțiunea pe prevederile art. art. 1, 5, 9, 10, 13, 15, 27 Legea privind protecția consumatorilor, art. 572, 1422 Cod civil, art. 5, 6, 22, 26, 39, 55, 56, 94, 121, 122, 166, 167 CPC.

Solicită încasarea de la pârât în beneficiul ei a sumei prejudiciului material cauzat în mărime de 33773 lei, penalității în temeiul art. art. 13, 15, 27 al Legii privind protecția consumatorului: 33773 lei x 5% x 44 zile (până la 10 septembrie 2011) = 74300,6 lei și în temeiul art. 15 al Legii privind protecția consumatorului - prejudiciul moral în mărime de 10000 lei. La fel, solicită încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată constituite din plata pentru serviciile avocatului în mărime de 2500 lei și suma taxei de stat achitate parțial care constituie 150 lei.

La 27 octombrie 2011 Judecătoria Cimișlia a admis în proces în calitate de intervenient accesoriu pe Andrei Crețu.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 05 aprilie 2012 acțiunea a fost admisă parțial, încasat de la SC „Parstar Petrol” SRL cu sediul or. Cimișlia str. Barbu Lăutaru nr. 1 a, în beneficiul Vioricăi Cebotari cu titlu de prejudiciu material 33773 lei, cu titlu de penalități 74300,60 lei cu titlu de prejudiciu moral 5000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare 2650 lei, în total 113073,60 lei, în rest acțiunea a fost respinsă și încasat de la SC „Parstar Petrol” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3192,20 lei. Totodată, a fost menționat că cazul neexecutării hotărârii în termen de 90 zile de la data când aceasta va deveni definitivă de la debitor chiar și în lipsa vinovăției se va percepe dobânda de întârziere determinată conform art. 619 Cod civil.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2012 a fost admis apelul declarat de SC „Parstar Petrol” SRL, casată integral hotărârea primei instanțe și restituită pricina pentru rejudecare în aceeași instanță, în alt complet.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 15 martie 2013 a fost introdus în proces Mihail Cebotari în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 06 decembrie 2013 acțiunea a fost admisă parțial, încasat de la SC „Parstar Petrol” SRL în beneficiul Vioricăi Cebotari

suma de 33773 lei în contul recuperării prejudiciului material, 5000 lei în contul recuperării prejudiciului moral, 74300,60 lei cu titlu de penalități, 2650 lei cheltuieli de judecată, iar în total de încasat 115723,60 lei, în rest acțiunea a fost respinsă. La fel a fost încasat de la SC „Parstar Petrol” SRL taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 3192,20 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2014 a fost admis apelul declarat de SC „Parstar Petrol” SRL, modificată hotărârea primei instanțe în partea încasării de la SC „Parstar Petrol” SRL în beneficiul Vioricăi Cebotari a penalității în mărime de 74300,60 lei cu micșorarea la 50000 lei, în rest hotărârea a fost menținută.

La 23 iunie 2014 SC „Parstar Petrol” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând adresarea către Plenul Curții Supreme de Justiție, în temeiul art. 12/2 alin. (1) CPC pentru a primi un aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii, și anume: Legea cu privire la protecția consumatorilor nr. 105-XV din 2003, art. 1398 Cod civil în legătură cu faptul că în procesul judecării pricinii se atestă dificultăți la aplicare corectă a normelor de drept material, admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârilor judecătorești, pronunțând o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii.

Menționează că prin ilegalitățile comise de către Judecătoria Cimișlia și Curtea de Apel Chișinău, societății i se încalcă grav dreptul la un recurs efectiv, fiind impusă ilegal la cheltuieli de judecată nejustificate.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a încălcat: normele de drept material, aplicate eronat, deoarece prima instanță și instanța de apel au aplicat legea care nu trebuia aplicată, precum și că Curtea de Apel a ignorat normele de drept procedural - contrar dispozițiilor art. 373 alin. (5) CPC nu s-a expus în privința tuturor pretențiilor invocate în apel, și anume: în speță este răspundere delictuală a autorului prejudiciului Andrei Crețu, conform art. 1398 Cod civil sau litigiu de protecție a drepturilor consumatorului cu răspunderea SC „Parstar Petrol” SRL.

Consideră că concluziile instanțelor judecătorești sunt în contradicție totală cu circumstanțele pricinii, instanța de apel vădit intenționat a adoptat o decizie ilegală și aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară.

Afirmă că prima instanță și instanța de apel au dat o apreciere greșită circumstanțelor de fapt și de drept.

Remarcă că dorind să efectueze expertiza tehnică de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legislația, într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării pretenției de către consumator, conform alin. (2) art. 18 al Legii nr. 105 din 13 martie 2003, pentru a evalua prejudiciul și constata legătura cauzală între accident și prejudiciul evaluat de SA „DAAC Hermes” la 20 iunie 2011 pentru remedierea gratuită a deficiențelor apărute la automobil, a constatat că acesta este deja reparat, evaluarea fiind imposibilă.

Indică că la 29 iulie 2011, peste 11 zile de la înaintarea reclamației, fără a aștepta termenul legal de 14 zile pentru examinarea reclamației stabilit la alin. (1) art. 18 a Legii nr. 105 din 13 martie 2003, care expira la 02 august 2011, Viorica Cebotari a achitat SA „DAAC Hermes” restul sumei de 15445 lei.

Consideră că instanța a aplicat o legea care nu trebuia aplicată, și anume art. 18 și art. 32 din Legea privind protecția consumatorilor, pe când urma a fi aplicat art. 1398 Cod civil – răspunderea delictuală.

Menționează că conform alin. (1) și alin. (2) art. 18 Legea privind protecția consumatorilor, remedierea gratuită a deficiențelor apărute la serviciul necorespunzător în cadrul termenului de garanție sau termenului de valabilitate, se face necondiționat de către prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator. Dacă prestatorul refuză să satisfacă reclamația consumatorului conform prevederilor alin. (1), ei sunt obligați să dovedească vina consumatorului în ceea ce privește deficiențele apărute la serviciul prestat prin expertiza tehnică efectuată de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legislația, într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării pretenției de către consumator. În caz contrar, ei sunt obligați să îndeplinească cerințele prevăzute la alin. (1).

Insistă că SC „Parstar Petrol” SRL nu i-a fost acordat termenul de 14 zile pentru efectuarea expertizei tehnice și remedierea gratuită a deficiențelor apărute, în legătură cu ce consideră că încasarea penalității este ilegală.

Afirmă că alin. (1) art. 18 și alin. (1) art. 32 Legea nr. 105 din 13 martie 2003, sunt aplicabile în situația în care se solicită remedierea deficiențelor apărute serviciului necorespunzător în cadrul termenului de garanție sau termenului de valabilitate, definite la art. 1 al legii citate, în baza căror instanțele de judecată și-au întemeiat soluția adoptată.

Astfel, indică că deficiența apărută ca urmare a deteriorării autoturismului la 17 iunie 2011 nu are nimic comun cu termenul de garanție sau termenul de valabilitate stabilit la art. 18 alin. (1) și art. 32 din Legea cu privire la protecția consumatorilor, în cadrul căreia autoturismul de model „Suzuki SX4” trebuia să-și păstreze careva caracteristici prescrise sau declarate, iar vânzătorul va fi obligat să le înlăture.

Remarcă că la 17 iunie 2011 autoturismul a fost deteriorat ca urmare a acțiunilor neglijente a lucrătorului neîmputernicit al întreprinderii de deservire socială - servicii de spălătorie auto a SC „Parstar Petrol” SRL, Andrei Crețu, față de care conform deciziei agentului constatat din 20 iunie 2011, în baza art. 242 alin. (1) Cod contravențional i-a fost aplicată sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 40 u. c, iar prin decizia Judecătoriei Cimișlia din 08 august 2011 în baza art. 231 alin. (5) Cod contravențional, sancțiune arest contravențional 15 zile, care nu au fost contestate.

Mai menționează că conform pct. 26 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 7 din 09 octombrie 2006 cu privire la practica aplicării legislației despre protecția consumatorilor la judecarea cauzelor civile, înțelegerea consumatorului, contrar regulilor stabilite, realizată nemijlocit cu lucrătorul neîmputernicit al întreprinderii de deservire socială, privind efectuarea personală a lucrului, fără întocmirea contractului, nu dă naștere dreptului de garanție și, eventual, dreptului la despăgubire în favoarea consumatorului și, respectiv, obligația corelativă pentru întreprindere nu poate servi drept temei de a pune pe seama întreprinderii răspunderea pentru neexecutarea unei asemenea înțelegeri, pentru pierderea sau deteriorarea bunurilor. În astfel de cazuri, răspunderea o poartă lucrătorul întreprinderii care și-a asumat obligațiunea de a

îndeplini lucrările, iar această situație nu cade sub incidența Legii privind protecția consumatorilor.

Consideră că SC „Parstar Petrol” SRL ar urma să poarte răspundere potrivit Legii privind protecția consumatorului, în situația în care pretențiile consumatorului erau îndreptate spre calitatea de spălare a automobilului.

În cazul din speță, este prezentă o situație a răspunderii delictuale și nicidecum a relațiilor de consumator.

Relatează că conform pct. 32 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 7 din 09 octombrie 2006, prejudiciul cauzat consumatorului prin acțiunile persoanelor terțe urmează să fie reparat potrivit dispozițiilor generale, dar nu conform normelor speciale a Legii privind protecția consumatorilor. Deoarece în situația în care se constată prezența relațiilor de consumator, prestatorul SC „Parstar Petrol” SRL ar urma să poarte răspundere pentru prejudiciul real cauzat estimat în mărime de 33773 lei în temeiul lit. j) art. 10 Legii privind protecția consumatorilor, care stabilește că prestatorul este obligat să răspundă pentru prejudiciul cauzat de serviciul prestat necorespunzător, și nicidecum cu aplicarea alin. (1) art. 18 și alin. (1) art. 32 a Legii privind protecția consumatorilor, care sunt aplicabile în cadrul termenului de garanție sau termenului de valabilitate.

Invocă că prima instanță nejustificat a admis penalități în favoarea consumatorului în mărime disproporționat de mare, în sumă de 74300,60 lei, ce depășește de 2,2 ori presupusul prejudiciu material în mărime de 33773 lei, micșorate la 50000 lei de către instanța de apel, care de asemenea este neîntemeiată.

Conform alin. (1) art. 630 Cod civil, în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari.

O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Afirmă că corespunzător pct. 6 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 09 octombrie 2006 „Cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează prejudiciul moral”, prejudiciul moral, născut din cauzarea de daune (răspunderea civilă delictuală), se repară de cel care l-a cauzat altuia printr-o faptă ilicită extracontractuală (art. 616 alin. (2) Cod civil și art. 219 alin. (4) CPP), fiind o sancțiune prevăzută de o regulă generală, care presupune: să se fi săvârșit o faptă cu caracter ilicit, între fapta ilicită săvârșită și prejudiciul cauzat altei persoane să existe o legătură directă de cauzalitate, autorul faptei cauzatoare de prejudiciu să fi fost în culpă, autorul să fi avut capacitatea delictuală în momentul săvârșirii faptei.

Remarcă că Viorica Cebotari a tăinuit de instanța de judecată existența contractului de asigurarea facultativă auto CASCO, fapt confirmat în textul hotărârii primei instanțe, conform căreia la momentul deteriorării automobilului nu dispunea de polița de asigurare facultativă, însă potrivit răspunsului SAR „Donaris Grup” SA din 23 ianuarie 2014, intimata dispunea de asemenea contract înregistrat sub nr. CSK 2010-01-0329 pentru perioada 10 noiembrie 2010 – 09 noiembrie 2011, fapt ce-i permitea repararea integrală a prejudiciului.

Consideră că recursul este efectiv, adică este capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul posedă puterea de a îndrepta în mod direct

starea de lucruri (cauza Purcel vs Irlanda, 16 aprilie 1991), motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care nu au fost însă apreciate corespunzător, motivele invocate în recurs încadrându-se în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Menționează că în conformitate cu alin. (1) art. 12² CPC, dacă în procesul judecării pricinii într-o instanță de judecată se atestă dificultăți la aplicarea corectă a normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată solicită Plenului Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să emită un aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii.

Susține că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 22 mai 2014, iar decizia motivată i-a fost înmănată SC „Parstar Petrol” SRL la 11 iunie 2014.

Prin referința depusă la 26 august 2014 Viorica Cebotari, reprezentată de avocatul V. Berezovschi a menționat că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursului sunt similare celor invocate în instanța de apel, precum și că au fost verificate minuțios la judecarea pricinii în ordine de apel, considerând că recursul înaintat de SC „Parstar Petrol” SRL urmează a fi calificat drept unul inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La caz se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SC „Parstar Petrol” SRL nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de SC „Parstar Petrol” SRL, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SC „Parstar Petrol” SRL ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Societatea Comercială „Parstar Petrol” Societate cu Răspundere Limitată se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari